GAZETA KRAKOWSKA

Nro 77

W NIEDZIELĘ DNIA 27 WRZEŚNIA 1801.

Z Wiednia d. 19. Września.

J. C. K. M. raczył wszystkim pocztmistrzom w Austryi niżey Enns podwyższoną płacę po 1 ryń. od konia na milę iescze na 6 miesięcy od 1 Listopada b. r. naywyłaskawiey przedłużyć.

J. C. K. M. raczył z naywyższey swey dobroci i łaskawey staranności o swych ubogich poddanych założony w Baden religiyny fundusz, pod nazwiskiem Maria Zellehof, na szpital dla ubogich przemienić, w którym nayuboższa klassa ludu znaydzie bezpłatne pożywienie, azeby dla odzyskania zdrowia mogła tamteyszych używać kąpieli. Przy doświadczoney dobroczynności kraiowych mieszkańców, spodziewać się należy, iż wielu przyłoży się do rozszerzenia tego instytutu, i tym końcem czyni się to naywyzsze oznaymienie, ażeby mieszkańcy składki swoie w tym celu do rządu oddawali.

Z Brynu donoszą, że postanowione od iednego dobroczynnego patryoty morawskie rożańcowe święto d. 8 Września, obchodzone było w tym roku z wielką uroczystością w kościele kolegiackiem Nikolsborga przy wielkim natłoku widzow. Po krótkiey przemowie dziekana kapitulnego wyrażaiącego cel tego założenia, oznaymił, iż Cesarzowa Jmć iako wzór cnoty i ... nayukochańsza matka z poddanych iey do nadgrody 9 dziewcząt wywybrała 3 naycnotliwsze i naypilnieysze z 3 mieysc Muschau, Poppitz i Pilgram. Przed tron Cesarzowy Jmć umyślnie na tę uroczystość przybrany, wspomnione 3 dziewczęta przywołane po imieniu zostały, iako to: Anna Maria Lieber z miasteczka Muschau, Maria Anna Bauer ze wsi Poppitz, i Anna Maria ze wsi Pulgram, i uwieńczone laurem odebrały postanowiony przez fundatora posag po 150 ryń. Reszta zaś 6 proponowanych otrzymały po medalu, bogate ubiory na głowę i po 15 ryń. Potem obrócił mowca głos do nich, wystawuiąc im korzyść z cnoty; czytany także był wiersz P. Franzki na tę uroczystość zrobiony. Uroczyste nabożeństwo

za fondatora i Tedeum laudamus kończyło tę uroczystość, po którym nastąpił liczny obiad u dziekana, podczas którego przy portretach oboyga Jch. C. K. M. i liczney muzyce śpiewano powszechnie, ulubioną pieśń: "Boże zachoway Cesarza.„

Z Londynu d. 5. Września.

Gdy w poniedziałek Królewstwo JJ. z teatru w Weymut wychodzić chcieli, młody ieden człowiek, maiący lat 24 wskoczył na parterową ławkę zaraz przy królewskiey leży będącą i bardzo się nieprzystoynie zachował. Sędzia pokoiu kazał go aresztować i do więzienia zaprowadzić.

W Dublinie nieiaki Fitzgerald z przytomkiem Flins został iako szpieg francuzki aresztowany.

Młodzi Xżęta Orleans wyiechali na czas nieiaki do Szkocyi.

Armatne szalupy, które przed Boulogne i Kale pozostały były, dla uważania poruszeń nieprzyiaciela, przymuszone zostały po większey części dla burzy powrocić do Dunów. — Fregata Tartar zatrzymała okręt Leander z Hamburga przed Hawrem i do Portsmut przyprowadziła.

Na mieysce P. Scott został P. Mills d. 2 t. m. prezydentem sądu kompanii wschodniey Indyi mianowany.

Chmiel bardzo obrodził w Anglii.

Admirał Nelson znayduie się jeszcze w Deal. — Kapitan Otway i reszta officyerów zabranego okrętu naszego Swiftsure powraca na słowo do Anglii. — Okręt Słoń od 74 armat złączył się z naszą kanałową flottą.

Spekulacye (mowią angielskie pisma) do których złote i dyamentowe miny w hrabstwie Wicklów dały powod, posłużyły do przekonania wieśniaków, iż prawdziwe irlandzkie dyamenty, znayduią się iedynie w urodzaiu ich ziemniaków.

Kommunikacya między Francyą i Anglią trwa ciągle, i podchlebiaią sobie, iż negocyacye w krotce pokoiem ztwierdzone zostaną. — Na zgromadzeniu w Weymut postanowiono zwołanie parlamentu na d. 1 Listopada.

Oto są niektóre szczegóły względem wynikłey woyny w Indyi: "W roku 1775 Hyder Aly upoważnił Raja Sinjah na obięcie w posiadłość części Wynadu, którą Raja Kotioty przed 70 laty Rajowi Koorgii zabrał. W kilka lat potem dwoch Xżąt Koorgii czynili usiłowanie dla odzyskania Wynadu; oba zgineli z swoią armią, lecz pretensye ich nie były od ich familii odstąpione. Nagapen aktualny Raja Kotioty zaprosił niedawno pod fałszywem pozorem przyiaźni do siebie Raię Koorgii. Ten udał się do Kotioty; Nagapen kazał go do więzienia wtrącić, i nie uwolnił go poki mu kilka pięknych prowincyy nie ustąpił. Raja Koorgii powrocił do siebie, prowadzony aż do Ghauts od oddziału Kotiotów, którzy mieli zaiąć ustąpioną część kraiu; ale Raja Koorgii zgromadził liczni yszą armią, powrocił na to samo mieysce, otoczył oddział, który go przyprowadził, i przymusił kommendanta do podpisania aktu przez którzy to wszystko imieniem swego Pana zniszczył, co w Kotiocie było podpisane i odstąpił pretensyi do części Wynadu od dawna zakłoconey. Z tego czynu wynikła nowa i nader krwawa woyna; ta zakończyła się ugodą, którey rząd angielski po zdobyciu Seringapatnam dyktował warunki, wziąwszy Raię Koorgii w swoią protekcyą. Przytomność woysk angielskich uspokoiła na czas Nagapena;

lecz skoro bunt Doondeahu przymusił ich do udania się na północ, korzystał z ich oddalenia, rozpoczął woynę, zaniosł na bunek i spustoszenie na granice Koorgii. Armia Misoru pod dowodztwem półkownika Stephenson wyruszyła w Styczniu roku bieżącego na ukaranie Raię Kotiotu. Nastąpiło kilka utarczek, ale położenie mieyscowe sprzyiało Nagapenowi do uniknienia jeneralney bitwy. Przednieyszy iego korpus składał się z 4000 ludzi do skonale uzbroionych i maiących liczną artyleryą przez inżynierów francuzkich kierowaną. Jedna dywizya armii bombayskiey pomaszerowała dla attakowania ich z boku i spędzenia z korzystnych naówczas mieysć, które zaymowali. Domyślaią się, że poruszenia Nagapena ułożone były z w celu innemi indyyskiemi Xiętami. Podług ostatnich wiadomości z Wynadu, znaczny korpus woyska, utrzymywany przez Raja Pichu, zgromadził się nad brzegiem rzeki Wombatalum, oddział południowey armii angielski poszedł odeprzyć go; ale pierwsze iego usiłowania były bezskuteczne. Za powtornym dopiero attakiem gdy rzeka wylała i Anglicy odebrali posiłki, rozproszyli nieprzyiaciela i ścigali go aż do Gnauts. Trzech, czyli 4 Francuzów znaleziono między zabitemi, ale pewni są, że ich tam więcey było posłanych z wyspy francuzkiey w celu podburzenia Raię Pichu przeciw Anglikom.,,

Kuryer londyński roztrząsa teraźnieysze położenie mocarstw europeyskich i Anglii, względnie do Francyi. Oto są niektóre z niego rysy:

" Traktat luniewilski zasadzony na traktacie Campo Formio, i podobnych prawie wynikły przyczyn, powinienby był też same sprawić wypadki, zwrócić całą tęgość i czynność Francyi na przeciwko Anglii. Dyrektoryat chciał nas attakować balonami i tratwami; gabinet Tuilleri, mocno rożniący się od luxembu gskiego, nie chwyta się w prawdzie srzodków nadzwyczaynych, iednak przygotowania iego nie mniey są ważne.... Tą razą nie był złożony kongres w celu rozstrząśnienia interefsów Rzeszy; chciano uniknąć powtarzań kongresu w Rasztadt. Dzieło i st trudne, i zawikłane, ponieważ Xiążęta do wynagrodzenia w większey są liczbie i bardziey groźni. . Monarchia powstała w Toskanii; lecz zato monarchia w Piemoncie upadła.... Rzplita arystokracka uformowała się z departamentów morza egeyskiego, z Cytery i Jtaki; lecz zato związek helwecki, zawieraiący w sobie wiele starożytnych arystokracyi, starty został siłą rewolucyyną. Królestwo neapolitańskie, zostaie pod protekcyą armiy francuzkich, i ich nawet bytności, winno powrot spokoyności; lecz długie pogrożki, których celem był Xżę Brezylii, zostały uskutecznione w momencie kiedy Francya, uyzrzała się bydź uwolnioną od innych nieprzyiacioł na lądzie,.. Rożność zatem dwoch epok nie zależy bynaymniey od stanu politycznego rzeczy. Zawisła ona iedynie od charakteru osobistego rządzących dwoma gabinetami, od których inni odbieraią zazwyczay pobudki, i odmian korzystnych, iakich Francya wewnątrz doznała. W Anglii, styr interefsów przeszedł w ręce administracyi ściśle umiarkowaney i zgodney. W Paryzu rząd słaby i niedołężny iak tylko bydź może, zaprowadził rząd zręczny i udaiący się za planem łagodnego postępowania. Rożność

)2(

ta iest wielką, i powinna mieć wielki wpływ na przyszłe urządzenia; nie dopuści ona łatwo jeneralney koalicyi bądź przeciwko Francyi, bądź przeciwko Anglii. Za czasow dyrektoryatu nie rozsądek upoważniał wszelkie kombinacye, w celu wywrocenia Rzpltey, dzisiay aż nadto dobrze czuią, iż mocarstwa lądowe nie łatwo złączą się przeciwko Francyi, nadewszystko gdy rozważemy, iż Austrya i Prussy z położenia mieyscowego naypierwszą rolą grać by powinny. Z drugiey strony Francya nie może korzystać więcey z urządzeń groźnych naszey dawney administracyi, dla wzburzenia Europy morskiey i handlowney przeciw Anglii; nadto iey potęga, przezto samo iż iest stała i lepiey urządzona, dosyć niespokoynemi czyni państwa sąsiedzkie, ażeby nieubiegały się w ułatwieniu iey śrzodków, zniszczenia Anglii. — Coż wynika z tych wszystkich okoliczności? Oto iż rownowaga trudna na stronę pokoiu, sama przez się ustanowi się w woynie, i ieżeli Anglia i Francya potrwaią długo ieszcze w nieprzyiaźni, Europa podzieli się między obydwie. Cała w tym korzyść odniesiona, posłuży do uwiecznienia ich zatargow, może z korzyścią posiłkuiących, a pewnie z korzyścią neutralnych. Niechay się tylko Francya i Anglia przez 50 lat biią, Ameryka i Dania zastąpią pierwsze mieysce Potęg morskich, a mocarstwa lądowe nie bez zysku także zostaną. Bądź to uwagi tey natury, lub inne mniey znane przyczyny uczyniły obydwa rządy łatwieyszemi do zbliżenia się, pewną iednak zdaie się bydź rzeczą iż negocyacye rzetelnieyszą na siebie biorą postać.„

Z Paryża d. 7. Września.

Cesarski ambassador hrabia Filip Cobenzl przybył tu; d. 4. był iuż na audyencyi posłów pierwszemu konsulowi przez hrabiego Cobenzl pełnomocnego Cesarskiego ministra swego stryia prezentowany i oddał list zaufalny. Przy tey okazyi hiszpański ambassador prezentował pierwszemu konsulowi P. Normandez byłszego posła w Danii. Deputowani Norembersccy Tucher i Kiesling pożegnali pierwszego konsula.

Jeneral Clarke, mianowany francuzkim ambassadorem przy Królu Etruryi, wyiechał iuż stąd do Florencyi.

Angielska eskadra przy Hawrze zatrzymała przed tamteyszym portem, amerykański okręt Zofia z Baltimeru i pozwoliwszy podrożnym wysiąść na brzeg francuzki odesłała go do Anglii. — Załoga w Quessant przymusiła angielski przewozowy statek z żywnością, który był od woiennych okrętów oddzielony, do poddania się. Podług listów z Kale pod d. 2 nic Anglicy do tego czasu ani przeciw Kale, ani przeciw Boulogne nie przedsięwzięli.

Husar, który się przed niejakim czasem zastrzelił, za to, że będąc piiany nie był do honoru rewii przed Bonapartem przypuszczony, nazywał się Wilhelm Blum; był inaczey bardzo waleczny i nigdy nie zasłużył na woyskową karę, i iedynie przez ambicyą dopuścił się samoboystwa.

Kontra admirał Lacrosse, jeneralny rządca na Gwadelupie, pisał nowy list do Francyi, w którym między innym wyrazał: "Osadne towary znayduią się tu w wielkiey ilości i w tanie bardzo cenie.

Urodzaie daleko są obfitsze, niżeli się spodziewał m. Wszystkie europeyskie towary maią tu naywiększy szacunek. Spodziewam się, iż porty oyczyzny, dowiedziawszy się o tem, zwrocą swoią czynność do osady, która im źrzodła naywiększego zysku wskazuie.„

Strasburskie gazety mowią, iż gdy Xżę Modeny nie chce wziąść Brysgowii, część tego kraiu dostanie się Xciu badeńskiemu w nadgrodę, w którym celu Xżę ten miał niedawno odprawić podroż do Monachium.

Tuteysze pisma przywodzą z Londynu, iż Xżę Wallii nakazał swemu krawcowi, żeby dla niego i iego ludzi nie robił na dal z innego sukna sukien tylko z fabryki Ackermann - Suardy i kom. którzy otrzymali przywiliy na robienie sukna nie przemakaiącego. Gdy Xżę ten znaydował się niedawno na gonitwach konnych, był przez kilka godzin w powyższym suknie na naywiększy deszcz wystawiony, a powrociwszy potem do Brigthon był zupełnie suchy.

Dziś pod szczególnieyszą protekcyą ministra wewnętrznego będzie utworzone towarzystwo dla zachęcenia narodowego przemysłu. — Rządowe papiery stoią dziś 48 fr. za sto.

Dnia 8. Wrzesnia.

Pierwszy konsul lepszą teraz ma cerę, i zdaie się że zupełnie powrocił do zdrowia. — Inżenierowie mianowani przez pierwszego konsula do wynalezienia nayprzyzwoitszych mieysc na lewym brzegu Renu do założenia pierwszego rzędu twierdz; podali iuż 3 plany na założenie ich między Trewirem i Moguncyą.

Zapewniaią iescze zawsze, iż głowna artykuły pokoiu między Anglią i Francyą w krótce podpisane zostaną. Niektórzy utrzymuią nawet, iż pierwszy konsul w dzień nowego roku republikanckiego d. 23 Września ogłosi podpisany pokoy.

Hiszpanski okręt El - Fito przeznaczony z Kadyxu do Vera Crux przez Anglików zabrany został. — Oddział francuzki z Trebanden w departamencie brzegu złotego zabrał na wyspie Moleno 3 angielskich officyerów i 4 maytków w niewolą. Z Wenlo donoszą nasze pisma, iż 7 francuzkich strzelcow, którzy iedli grzyby, nazaiutrz w naywiększych boleściach pomarli; twarze ich gdyby węgiel sczerniały.

Dzienniki nasze zawieraią w sobie następuiący list z Hamburga pod d. 15 Sierpnia: — "Gdy nas z iedney strony przyciskała flotta angielska, a z drugiey woyska duńskie, mówiliśmy sobie: iest to paroxysm, który wkrótce minie, a handel i wolność się wróci. — Powrocono nam wolność, a handel i polityka są zawsze martwemi. W tym mieście, które było zawsze punktem interessow i nowin, zaledwie ziawi się czasem iaki cudzoziemiec, kuryer lub okręt. Lecz ieżeli nic nie wiemy i mało czyniemy, za to, iak zwyczaynie, wiele mowiemy i wiele myślemy. Stan Europy tym więcey daie powodow do czynienia wszelkiego rodzaiu wnioskow, im bardziey iest ciemna zasłona, przyszłe iey przeznaczenia zakrywaiąca. Po woienney wrzawie, nastąpiły taiemnicze dyplomatyki. Każdy może widzieć przechodzącą armią i sądzi o skutkach bitwy, lecz nie każdy może powiedzieć, co robi Obywatel Duroc w Petersburgu, i co zrobi lord St. Helens, tam gdzie się teraz ma udadź.

Umysły podzielone są między Francyą i Anglią, lecz trzebaby mieć więcey niż lu dzką przenikliwość, ażeby zgadnąć, które z tych dwoch wiecznie nieprzyiaznych mo carstw w negocyacyach pokoiu przeważy, gdyż nakoniec pokoy musi przecież kiedyś nastąpić. Nadzieie położone względem zachowania całości Niemiec, spełzły przez bezskuteczne rekl macye angielskie w okoliczności Hannoweru, i przez coraz większą pewność sekularyzacyy biskupstwa münsterskiego i elektorstwa kolońskiego. — Anglia myśli tylko o swoim dobru, nie trudniąc się losem sprzymierzeńców, iak tylko tyle, ile iey mogą bydź potrzebnemi. — Gdy ten interes kraiow niemeckich ostą na siebie ściąga uwagę, tym czasem Królowa Portugalska robi pokoy z Hiszpanią, i ratuie swoy kray kosztem iego wolności. Kraie włoskie wzmacniaią się w swoich granicach, Oyciec S. widzi u siebie powracaiącą spokoyność; Szwaycarya doświadcza bulów porodzenia; Hollandya lęka się o swoie flotty, a Francya iaśnieiąca chwałą, zdaie się nam nakształt nieporuszoney opoki, o którą się równie wody Oceanu, iako flotty Nelsona roztrąią. Rząd iey nabywa codziennie więcey stałości, opieraiąc się na własney sile i zaufaniu publicznym. Artykuł z Monitora o umowie zawartey między pierwszym Konsulem i Papieżem sprawił tu mocne wrażenie. Mowią, iż to iest wielki krok do zagruntowania mocy i trwałości rządu.,,

W tym czasie, gdy woiownicy francuzcy z ukontentowaniem rozmawiaią o swoich trudach woiennych, niezaniedbuią także przypominać dawne dzieła swoich przodków. Następuiące zdarzenie nie iest umieszczone w opisaniu dzieł Wielkiego Kondeusza: Xżę ten znayduiąc się w Chantilly, proponował iednego dnia przy stole, ażeby każdy spełnił zdrowie tego, co mu mogło bydź w życiu nayprzyiemnieyszym, i wziąwszy kielich w rękę, rzekł z zapałem: "Piię za ukontentowanie, które mi przyniosła bitwa pod Rocroy, bez niczyiey porady.,, Podano potym kielich jenerałowi Scirot, który zawołał: "Piię za ukontentowanie, które miałem, żem dał wygrać Xięciu Kondeuszowi bitwę pod Rocroy,, Skłonny do gniewu Xiążę, do żywego dotknięty, porwał za talerz, i pokazał minę rzucenia go na Scirota. Ten w spokoyney postawie położył rękę na szpadę, i rzekł z uszanowaniem: "Czy uczynisz mi W. X. Mość ten honor?,, Wielki Kondeusz wpada w podziwienie, przeprasza Scirota, i w ścisłą zachodzi z nim przyiaźń. — W woynie 1756 marszałek de Broglio przypatrywał się raz z mocną uwagą położeniu nieprzyiacioł. Jeden z iego adiutantow, wyborny officyer, zbliżywszy się, zapytał go, czyli mu nie da iakich rozkazów: — "Idź do wszystkich diabłow,, zawołał marszałek, rozgniewany, iż przerwał mu uwagę. Lecz postrzegłszy się natychmiast, zawoła z łagodnością: "Wróć się, ty iesteś tak odważny, iż gotowbyś prosto iść do nich.,,

Z Hagi d. 12. Wrzesnia.

Oczekiwane od dawna na polepszenie naszego skarbu zmnieyszenie woysk francuzkich w naszey Rzeplitey zostało nakoniec postanowione. Z zostaiących na naszym żołdzie 25,000 ludzi nie pozostanie się tylko 10,000, a 15,000 odeydą na końcu Października. Jenerał Augereau odeydzie stąd z głowną kwaterą. Pozostałe woyska będą przez iednego jenerała fran-

cuzkiego, zapewne Wiktor, który nie będzie miał główney kwatery w Hadze, i 3 jenerałów brygady, między innemi od ukochanego jenerała O t n, dowodzone. Załoga Francuzka w Hadze nie ma się tylko z 200 ludzi składać.

Słychać, że P. Rheden ma się znowu iako hanowerski poseł do Berlina udać. — Pod naszemi brzegami Anglicy dosyć się spokoynie zachowuią. — Ob. Valckanaer zdał wczoray dyrektoryatowi z swoich czynności w Madrycie sprawę.

Z Paryża donoszą: "Lubo pogłoski względem negocyacyi między Anglią i naszą Rzeplitą przeciwią się sobie, zdaie się iednak, iż negocyacye pomyślny obrot biorą. Doniesienie w Monitorze o złożeniu nadzwyczayney rady stanu, na którey pierwszy konsul prezydował, konferencye między ministrem zagranicznych związków i posłami wiedeńskiem i petersburskim od prawione, wysłanie i przybycie depeszow z Londynu, każą wierzyć, że negocyacye szypkim idą krokiem.„

Z Harlem d. 12. Wrzesnia.

W Gazecie naszey czytamy pod d. 1 Września z Berlina: "Zapewniaią na nowo, że negocyacye, które tu od nieiakiego czasu między pełnomocnikami batawskim i nassauskim względem wynadgrodzenia Xcia Oranii zachodzą; zbliżaią się do końca. Chwalą niezmiernie otwartość z obu stron w traktowaniu. Zdaie się bydź iuż umowioną rzeczą, że Xżę Oranii biskupstwa würtzburskie i bamberskie w nadgrodę otrzyma. Prusy wezmą między innymi biskupstwo münsterskie na prawem brzegu Ems, a leżąca część na lewym brzegu tey rzeki dostanie się Rzeplitey batawskiey. Takim sposobem ugoda pruska d. 5 Sierpnia 1796 zawarta będzie dopełniona.„

Z Bruxelli d. 10. Wrzesnia.

W tych dniach przebiegł tędy officyer od gwardyi konsularney do Petersburga kuryerem. — Teraźnieyszy ambassador cesarski w Paryżu, hrabia Filip Cobenzl, rodem iest z Bruxelli.

Dywizya armatnych szalup, która udała się z Dunkierki do Kale, iest tam ieszcze od Anglikow trzymana pomimo czynionych usiłowań do przepłynienia do Boulogne. Flottyla z Cherburga, złozona z 2 brygow i 17 armatnych szalup, nie mogła także ieszcze do Kale przypłynąć; przymuszona była zawinąć do Hawru, ażeby większey sile angielskiey nie dostała się w ręce.

Z Kopenhagi d. 12. Września.

Młody hrabia Löwendahl, który był kuryerem do Petersburga posłany, lecz zgubił depesze, powrócił tu wczoray na tem samem kutrze, który odwoził na drugą rękę przepisane depesze, i miał zaraz wczoray audyencyą u następcy tronu. Będzie on ieszcze względem tego kilka razy pytany; depesze wykradzione mu zostały w Abo w Finlandyii.

Tak nasza kochana następczyni tronu iako też Xżna Augustenburg znayduią się wciąży. — Przybyłe z wschodniey Indyi duńskie woyska, które za miastem obozem stanęły, gdy żadna niepokazała się choroba między niemi, weszły do miasta.

Dowiaduiemy się, że Szwecya przystąpiła do petersburskiey ugody d. 17 Czerwca, z tem iednak warunkiem, że zachodzące spory między Szwecyą i Anglią osobno muszą bydź roztrząśnione i zgodzone, co mocno angielskiego posła zastanowiło.

Z Rzymu d. 22. Sierpnia.

Jego Świątobliwość troskliwy o zniżenie ceny zboża, i zaprowadzenie obfitości pozyskał u Króla Sardyńskiego, iż znaczna część zboża wywiezioną zostanie z tey wyspy dla Państwa rzymskiego. Oczekuiemy także mocnego transportu z Sycylii. Ponieważ Anglicy szanuią banderę papiezką, statki zatem przewozowe, nie maią się niczego obawiać z ich strony.

Według listów z Ankony, oczekuią tam z Genui znaczney liczby maytków do osadzenia trzech fregat neapolitańskich, które teraz do Francuzów należą.

Z Urbino dowiaduiemy się, iż onegday zaszły tam żwawe rozruchy z powodu niedostatku i drożyzny żywności. Lud zgromadziwszy się tłumem, udał się wieczorem do pałacu rządowego, zabrał artyleryą tam znayduiącą się i odprowadził ią do okopów, zatrzymał potem wszystkie członki rządu i administracyi; niektóre znaczne osoby nadeyściem swoim uspokoiły rozruch przyymuiąc na siebie obowiązek wyiednania od Jego Świątobliwości, przebaczenie winnym, iakoż wrzeczy samey natychmiast udali się do tey stolicy. Nie ma wątpliwości iż spełnią cel swoiey podróży; tym czasem, roztropność wymaga nadesłania woysk dla uspokoienia zlechtanych.

Z Berna d. 3 Września.

Rada prawodawcza zatrudniła się na posiedzeniu d. 26 proiektem wyroku, w którym wyznaczony iest sposob postępowania względem zagaienia seymu ogulnego. Treść tego proiektu iest następuiąca: pierwsze zgromadzenie będzie miało mieysce d. 7 Września w ratuszu. Tymczasowo prezydować mu będzie członek rady wykonawczey. Pełnomocnictwa będą roztrząsane pod iego prezydencyą. To uskuteczniwszy zgromadzenie przystąpi do wyboru prezydenta i dwoch sekretarzow. Doniesie tymczasowemu rządowi swoie ustanowienie się. Doniesienie to podpisze prezydent i dwoch sekretarzow, i nadto, członek rady wykonawczey, tymczasowo prezyduiący. Po przyięciu konstytucyi przystąpi seym, do obrania władzy, należącey iego mianowaniu; ta władza zgromadzona w większości, obierze urzędnikow naywyższych, przepisanych iey wyborowi. — Władze te urządzą się i o tem uwiadomią seym i rząd tymczasowy, które się rozeydą. Ostatni zakończy swe urzędowanie przez uwiadomienie ludu helweckiego, iż rząd tymczasowy, zastąpionym został przez rząd konstytucyyny.

Rada wykonawcza zakazała gazetę pod tytułem: *Gazeta helwecka*, ponieważ ta iedną utrzymywała partyą, i zmierzała do obłąkania opinii publiczney. — Ta gazeta wychodzi znowu pod tytułem: *Gazeta szwaycarska.*

Ob. Albert Ferdynand Erlach, bywszy członek wielkiey rady Berna i syn nieboszczyka marszałka Erlach, bawiąc się w swych dobrach Spiez d. 24 zabił się spadłszy z wysokości swego szpichlerza.

Z Frankfurtu d. 11. Września.

Hrabia Markow embaſsador roſsyyski przy Rzepltey francuzkiey przybył tu onegday. Znayduią się przy nim młody hrabia Apraxin, i P. Bachoff. Jutro wyieżdża wdalszą podróż do Paryża.

Pismo *le Mercure de Ratisbone* donosi, że przez Monachium przeiezdżał kuryer iadący spieszno do Wiednia, i ten miał powiedzieć, iż przedugodne punkta pokoiu między Angliią i Francyą są podpisane.

DODATEK

DO № 77

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 27. Września 1801.

Z Münster d. 9. Września.

Dzisiay tuteysza kapituła katedralna przystąpiła do wyboru nowego Xięcia biskupa, który iednomyślnie padł na Arcy Xcia Austryi Antoniego. Zapał ludu przy ogłoszeniu nowo obranego i przy konfirmacyi iego, który czyn hrabia Westphalen, iako C. K. kommissarz za niego odprawił, był nader wielki, równie iak radość każdego niemieckiego patryoty, widząc swoie ustawy w czynności, zaco błogosławił zwierzchnika Rzeszy.

Z Florencyi d. 25. Sierpnia.

Wczoray ogłoszono tu publicznie rozwiązanie rządu tymczasowego, iako też i urządzenie nowego. Senator Mozzi iest pierwszym ministrem; prezydentem sprawiedliwości Biondi, dyrektor sekretaryi państwa, a margrabia Antoni Corsi konsyliarzem i dyrektorem sekretaryi skarbowey. Xiążę Corsini i PP. Fossombroni i Ciani otrzymali uwolnienie od urzędowania; zostaną się iednak przy swych tytułach; ostatni otrzymał nawet pensyą. Audytor Frullani mianowany iest prezydentem konsulty królewskiey. Trzey konsyliarze Giusti, Gianni i Martini, nie zostali iescze nigdzie umieszczonemi; wnoszą iż będą mieli mieysce z głosem w radzie i pensyą, lecz nie będą przywiązanemi do żadnego szczególnego wydziału. Obiory te powszechnie są potwierdzone. Na mocy takowych urządzeń, Minister Ventura zakończył swe urzędowanie, i niezwłocznie powróci do Parmy. Większa część Hiszpanów, składaiących świtę J. K. M. za iego przybyciem do Florencyi, zabieraią się także z powrotem do Madrytu.

Z Medyolanu d. 29. Sierpnia.

Ogłoszone tu zostało zaproszenie rządu piemontskiego, do przedsięwzięcia repararacyi rozmaitych twierdz tey prowincyi, iako Fenestrelles, cytadelli Turynu i Alexandryi.

Listy z Turynu donoszą o przybyciu do tego miasta ob. Jouvellet, kommissarza policyi jeneralney sześciu departamentow Piemontu. Jest z nim ob. Rouilleria, sekretarz jeneralny, iako też wiele innych osób, które użytemi zostaną do iego urzędow.

Z Berna d. 4. Września.

Ob. Verninac nowy minister francuzki przy naszey Rzepltey, przybył tu d. 1

w wieczór. Ob. Reinhard, tegoż samego dnia, żegnaiąc się oddał radzie wykonawczey następuiące pismo:

W imieniu Ludu francuzkiego. Bonaparte, pierwszy konsul do rady wykonawczey Rzepltey helweckiey.

" Przeznaczywszy do innych obowiązkow ob. Reinhard, mieszkaiącego przy rządzie helweckim w zaszczycie pełnomocnego ministra Rzepltey francuzkiey, od daię mu świadectwo, iż nieprzestał zasługiwać na zaufanie rządu francuzkiego. Spodziewam się, że ob. Reinhard zyskał podobnież zaufanie rady wykonawczey, przez gorliwość, iakiey w urzędowaniu swoim dokładał dla dobra obu Rzepltych. Nakazawszy mu pożegnać radę wykonawczą, zaleciłem mu oraz ponowić iey moie szczere życzenia; których nigdy nieprzestaię czynić, dla szczęścia helweckiego narodu i iego rządu. — Dane w pałacu rządowym d. 29 Thermidor roku 9 (d. 17 Sierpnia 1801.)

Bonaparte „

Prezydent rady ob. Usteri, oświadczył mu, że lubo usiłowania iego dla dobra Helwecyi, nie odniosły zupełnie pożądanego skutku, praca iego iednak zasługuie niemniey na wdzięczność rady, i prosił go żeby imieniem iey oświadczył pierwszemu konsulowi wysoki iey szacunek, iemu zaś wszelkiey życząc pomyślności.

Reinhard przedaie dziś swoie sprzęty i zapewne nie długo wyiedzie. Ob. Fitte sekretarz legacyi, zostanie się podobno przy nowym ministrze.

Większa część deputowanych na ogulny seym iuż się tu znayduią. Ob. Andermatt, kommissarz rządowy w Gryzonach żądał i otrzymał dymissyą. — Dowiaduiemy się z Lugano, że wywoz zboża z Cisalpinii do woytowstw włoskich na nowo zakazany został. Kommissarz Scheuzer udał się dla uczynienia w tey mierze przełożeń do Medyolanu. — Donoszą z Lauzany, że zamyślaią teraz na granicy Walezyi niedaleko S. Maurycego założyć twierdzę. — Wielka liczba woyskowych Francuzów powracaią z Włoskiey armii na urlopy do Francyi.

DONIESIENIA.

Do powszechney podaie się wiadomości, że teraźnieyszy rok szkolny z powodu potrzebnych wielu przygotowań do nowey regulacyi tuteyszego gymnazium głównego zacznie się 1go Listopada t. r. Uczniowie zaś dla złożenia popisu, i podziału ich na klassy, tudzież dla innych przysposobień iuż 15go przyszłego miesiąca Października ziechać, i nietylko w tym względzie, ale także dla nabycia potrzebnych Xiążek szkolnych u nowego prefekta gymnazialnego Hofmanna należycie zgłosić się maią.

W Krakowie d. 11 Września 1801.

Rozpisanie konkursu na gymnazyalnych Nauczycielow w Galicyi zachodniey.

Ponieważ uregulowawszy gymnazyum główne w Krakowie konkurs na urzędy nauczycielskie w nowo regulować się maiących Gymnazyiach po innych miastach cyrkularnych, i municypalnych, mianowicie:

Na Prefekta, z rocznym solarium 500 ryń. i gdzie nie ma pomieszkania in natura z kwaterowem 50 ryń.

Na Profesora poetyki z rocznym solarium 450 ryń. i 50 ryń. kwaterowego w niedostatku pomieszkania in natura.

Na Professora wymowy z rocznym solarium 450 ryń. i 50 ryń. kwaterowego w niedostatku pomieszkania in natura.

Na 3 Nauczycielow do 3 klass gramatykalnych po 400 ryń. i 50 ryń. kwaterowego w niedostatku pomieszkania in natura otworzyć, i na ostatni Listopada postanowić uchwalono, którego dnia nauczyciele gymnazyalni iuż na urzędach będący, prozby swoie należytemi zaświadczeniami, osobliwie względem umieiętności niemieckiego i polskiego ięzyka opatrzone podać, inni zaś kompetenci, publicznemi nauczycielami niebędący popis konkursowy przed gymnazialnym prefektem Franciszkiem Henrykiem Hofmannem złożyć maią; przeto się do powszechney podaie wiadomości, ażeby kompetenci postąpić sobie umieli. W Krakowie d. 11 Września 1801.

Czyni się nimieyszym każdemu wiadomo, iż dnia 1 Października r. b. zrana o 9 godzinie w kancellaryi magistratualney miasta Krol. Urzędowa, w cyrkule Jozefowskim, propinacya tamteysza wódki, tudzież mostowe i targowe publicznie licytowane będzie.

Za cenę wywołania wzięte będą na licytacyi propinacyyney według stanu tamteyszey populacyi rachuiąc głowę a 31 kr. — 777 ryń. 20 kr., a przy licytacyi mostowego i targowego dochod roczny 112 ryń. wynoszący, i pierwsza zadzierżawioną będzie na 11 miesięcy, to iest od 1 Grudnia r. b., do ostatniego Października 1802, drugie zaś na 2 lata i 11 miesicy to iest, od 1 Grudnia r. b. aż do ostatniego Października 1804.

Licytanci opatrzeni w Vadium przepisane 10 procent ceny fiskalney, to iest na licytacyą propinacyyną w 77 ryń. 44 kr., i na licytacyą mostowego w 10 ryń. 12 kr. maią się w Urzędowie na licytacyi rzeczoney dzierżawney znaydować.

W Jozefowie d. 5. Września 1801.

Ponieważ dzierżawa propinacyi piwney i gorzałczaney w K. mieście Kozienicach z ostatnim Października 1801 kończy się, a z tego powodu wzmiankowany dochod od 1go Listopada 1801 do ostatniego Października 1802 na rok ieden naywięcey ofiaruiącemu w dzierżawę wypuszczony zostanie; przeto dla maiących chęć dzierżawienia następuiące czyni się uwiadomienie: że

Po 1wsze licytacya propinacyyney dzierżawy pierwszego Października 1801 przed południem o 9tey godzinie w Kozienickiey kancellaryi magistratualney odprawiona,

Po 2gie cena fiskalna 970 ryń. 45 kr. wynosząca na licytacyi obwołana,

Po 3cie Każdy chęć dzierżawienia maiący zakład złożyć powinien, i

Po 4te Wiadomość warunków kontraktowych na licytacyi każdemu czytaniem i przeyrzeniem udzielona, nakoniec.

Po 5te Dzierżawca do złożenia kaucyi arendowney w summie wyrównywaiącey obowiązany będzie. W Radomiu d. 24go Sierpnia 1801.

W niebytności JW. starosty cyrkularnego.

Bernhard.

Podaie się niniejszym do wiadomości, że ostatniego Września t. r. łąki mieyskie Ryczywolskie, mianowicie: Zalesie, i Bliskowice od 1go Października b. r. do ostatniego Października 1804 na 3 lata i miesiąc ieden, a to pierwsza za roczną cenę fiskalną 14 ryń. 27 kr. a druga za 3 ryń. 56 kr. na ryczywolskim ratuszu d. 30go Września b. r. naywięcey ofiaruiącemu w dzierżawę wypuszczone zostaną.

Chęć dzierżawienia maiący staną zatem na dniu powyżey wyrażonym. W Krakowie d. 10go Września 18 .. Z C. K. cyrkułu radomskiego.

Wincenty baron de Manndorf.

J. O. Xiążę Jmć Hieronim Sanguszko, uskuteczniaiąc zamiar trzech Nayiaśnieyszych Dworow, Wiedeńskiego, Petersburskiego i Berlińskiego, niemieć w państwach swoich wielokraiowych obywateli; dobra swoie dziedziczne miasto Tarnow z 36 wsiami, a w tych wygodami wszelkiemi, w Galicyi wschodniey, cyrkule Tarnowskim, przy gościeńcu publicznym z Wiednia do Lwowa idącym, od Wiednia mil 70 od Krakowa 10, od Lwowa 30, a od rzeki Wisły 4 położone, przedaie, których wyiaśniony dokładnie stan, i postanowiony zwyczayny do kraiu szacunek, każdy życzący sobie nabyć ż, mieć będzie u pełnomocnika pomienionego J. O. Xcia Jmć w Tarnowie.

Ces. Krol. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią Edyktem niniejszym wszystkim, którym o tem wiedzieć należy: że Wysoki C. K. Appellacyyny Trybunał dekretem d. 13 Sierpnia r. b. wydanym zaś 18 tegoż miesiąca i roku

odebranym, po przeniesieniu Dominika Raczyńskiego na urząd Komorniczy sekcyi IV. cyrkułu Krakowskiego, urząd Komorniczy sekcyi II. dystryktu Olkuskiego za wakujący ogłosił, i konkurs na ten urząd publikować zalecił.

Wszyscy zatym, którzy rzeczonego urzędu Komorniczego sekcyi II. dystryktu Olkuskiego dostąpić sobie życzą, maią żądania swoie podług przepisow prawa opatrzone aż do dnia ostatniego Października r. b. do C. K. Sądow Szlacheckich tuteyszych podawać, a to tym pewniey; gdyż na poźniey podane żadnego iuż względu nie będzie. W Krakowie dnia 22 Sierpnia 1801.

Jozef de Nikorowicz.

Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Krakowskich Galicyi Zachodniey.

J. Daublebski Sternek.

Magistrat C. K. Stołecznego miasta Krakowa, tym Edyktem Publiczność uwiadomia: iż gdy dom drewniany na Kleparzu w ulicy dłuzięy pod Nrem 107 stoiący złoryń. 478 kr. 43 urzędownie oszacowany, na żądanie P. Angeliny Długoszewski wdowy dnia 9 Lutego r. b. przez publiczną licytacyą dla nieprzytomności życzących sobie onego nabydź, sprzedanym bydź niemógł, tenże na drugim terminie, to iest dnia 16 miesiąca Października r. b. o godzinie 10 ranney przez publiczną licytacyą więcey daiącemu za gotowe pieniądze, w tuteyszym Magistracie sprzedany zostanie.

Wszyscy zatem którzyby sobie życzyli takowy dom nabydź, powinni się na miéyscu i czasie wyżey oznaczonym nieodzownie znaydować. Wierzyciele zas maiący iakowe na tymże domie długi zabespieczone, powinni praw swoich, nieczekaiąc innego przypozwu; pilnować, gdyż sobie samym szkodę stąd wynikłą przypisaćby musieli. Dan w Krakowie 3 Września 1801 roku.

J. Gellinek.
M. Wohlmann.
W. Bartsch

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.

Sebast. Kiwski.

Nomine Cæs. Regii Fori Nobilium Lublinensis in Regno Galiciæ Occidentalis Illr. Mficæ Marianoæ de Mostowskie Przezdziecka, Medio præsentis Edicti hisce insinuatur, quod nimirum Mficus Thomas Suchodolski, ad forum hocce adversus, eam in causa puncto sequestrationis bonorum, Jatcowki, Budzitowka, & Malowa ob summas 513 duc. & 12,266 fp. Libellum porrexerit judiciique opem, quo ad id justitia exigit, imploraverit, cum autem forum hocce ob ignotum ejus habitationis locum, vel plane a Cæs. Reg. hæreditariis Terris absentiam ipsi hic, loci degentem advocatum Hakenszmid ipsius periculo, & impendio, qua curatorem constituerit, cumquo etiam Lis contestata in conformitate præscripti pro C. R. hæreditariis terris judiciarii codicis agitabitur, atque etiam terminabitur, ideo ipsa eum in finem admonetur ut pro die 16 8bris a. c. aut ipsa compareat vel Curatori dato, si quæ forte habeet Juris sui adminicula tempestive transmittat vel denique alium quempiam Mandatarium constituat Foroque huic denominet & pro ordine præscripto ea Juris adhibeat media, quæ ad sui defensionem maxime efficatia esse judicaverit utpote quod secus adversas fors cunctationis suæ sequelas sibimet ipsi imputandas habebit. Ita enim sanciunt præscriptæ pro Cæs Reg. hæreditariis Terris Leges.

Absente Excelentissimo Dno Preside.

Joannes de Weinling.
Friedenthal.
Gruszecki.

Ex Consilio Ce. Ræ. Fori Nobilium Lublinensis Galiciæ Occidentalis. Datum Lublini die 2 Julji 1801.

Dostenberg.